

ARMAS HÄRKÖNEN

Veijo Wälkky (vas.), Matti ja Kari Martikainen sekä Pekka Hyttinen esittelivät kevyen kenttäkanuunan latausta ja laukaisua.

Kunnialaukaus ja hiljainen hetki

Sotahistoria: Jatkosodan vuosipäivän vietosta tulossa perinne Öykkösenvaarassa.

ILOMANTSI
Armas Härkönen

Valkoiseen koivurunkoon kiinnitetty siniristilippu liehuu itsenäisyydestä kertoen Ilomantsin Öykkösenvaarassa sijaitsevan sotahistoriallisen näyttelytilan lähellä. Tien varressa seisoo 75 millimetrin kevyt kenttäkanuuna, ja Pohjois-Karjalan Tykistökillan kapteeni **Pekka Hyttinen** komentaa ammuttavaksi laukauksen sotaveteraanien kunniaksi.

Kari ja Matti Martikainen sekä **Veijo Wälkky** toimivat. Tykin suusta välähtää pitkä tulenlieska, ja ilmoille kajahtaa jykevä jysähdys.

Savun hälvettyä **Vilho Huuskosen** esittämän kenraalimajuri **E.J. Raappanan** komentamana pidetään hiljainen hetki sankarivainajien muistoksi.

– Aikamoinen oli possaus, jaanisvaaralainen **Kirsti Paasanen** määrittelee.

Pohjois-Karjalan Asehistoriallisen Killan varapuheenjohtaja **Olavi Suokas** toteaa, että tykistä henkii Suomen historia.

– Ruotsi lahjoitti sen vapaussodassa Mannerheimille. Se on palvellut Kollaalla talvisodan aikana, ja viimeiset laukaukset jatkosodassa sillä ammuttiin vuonna 1944 Viipurinlahden rannikkopuolustuslinjalla.

– Tykin kantama on 8,3–9,3 kilometriä, Veijo Wälkky kertoo.

Jatkosodan päättymisen vuosipäivää juhlistettiin lauantaina Ilomantsin Öykkösenvaarassa monimuotoisesti. Asehistoriallinen Kilta oli rahdannut paikalle runsaasti materiaalia. Sotahistoriallisella alueella järjestettiin opastettuja kierroksia. Ilomantsin reserviläisyhdistykset olivat pystyttäneet eko-aseradan. Soppatykistä oli tarjolla hernekeittoa.

Idea tapahtumasta on läh-

töisin Ilomantsin Sotahistoriallisesta työryhmästä.

– Tällä kertaa kokeillaan, dokumentoidaan ja otetaan opiksi. Tarkoitus olisi, että tästä tulisi jokavuotinen tapahtuma, **Otso Nygrén** miettii.

Mukana järjestelyissä olivat myös Möhkön kyläyhdistys, 21. Prikaatin perinneyhdistys sekä taksiautoilija **Jaakko Kuivalainen**.

Ilomantsissa käytiin heinäelokuussa 1944 jatkosodan viimeinen suurtaistelu, joka päättyi

Ryhmä Raappanan joukkojen voittoon. Uupunut Ventti eli 21. Prikaati pysäytti takaa-ajavan vihollisen juuri Öykkösenvaaraan 29. päivänä heinäkuuta.

– Hyökkääjän valtaamat maat otettiin haltuun, sen elävä voima joko tuhottiin tai ajettiin pakoon, sen aseet, liiput ja sotilaskunnia vietiin, Sotahistoriallisen työryhmän puheenjohtaja **Kaarlo Nygrén** luettelee.

Yli sadan kävijän joukossa oli myös Pohjois-Karjalan aluetoimiston päällikkö, eversti **Jouni Mattila**.

– On äärimmäisen hyvä asia, että tällainen tapahtuma on pistetty pystyyn. Järjestelyt ovat hyvät ja ohjelmatarjonta monipuolinen. Näin se perintö siirtyy nuoremmille sukupolville.

Päällikön mielestä Pohjois-Karjalassa yleensäkin hoidetaan sotahistorialliset kuviot hyvin.

– Mutta näin vanhana painijana voin sanoa, että Ilomantsi painii kyllä ihan omassa sarjassaan perinnön vaalimisessa ja veteraanien kunnioittamisessa, Mattila toteaa.

Rovasti **Jouko Pesosen** isä haavoittui jatkosodan alussa 1941 Ontronvaarassa.

– Tällaisella tilaisuudella on aina sijansa. Sotahan on aina sellainen hirvittävä rangaistus kaikille osapuolille, hän miettii.